

การติดตามผลการดำเนินงาน
โครงการบาลีศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง
ในเรือนจำและทัณฑสถาน ประจำปี ๒๕๖๐

ในโอกาสที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิด ห้องสมุด “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” เรือนจำอำเภอแม่สอด เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ได้มีพระราชกระแสชื่นชมว่า “...เป็นสิ่งที่ดี เป็นการช่วยกันส่งเสริมผู้ต้องขังให้ได้เรียนธรรมะ ทำให้ได้ใกล้ชิดพระสงฆ์ และการเรียนบาลีเป็นสิ่งที่ได้ฝึกสมอง ได้ศึกษาธรรมะไปในตัวด้วย ควรที่จะส่งเสริมอย่างจริงจัง เพราะบาลีเป็นวิชาที่สำคัญ เรียนแล้วจะทำให้คนเป็นคนดีมีคุณธรรม ถ้ากรมราชทัณฑ์มีโครงการ เรือนจำก็อาจจะเปิดต่อไป...”

กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญและเล็งเห็นคุณประโยชน์ด้านการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีความรู้ ความเข้าใจ ภาษาบาลี สามารถเข้าใจหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างถ่องแท้ นำไปเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี โดยร่วมกับ สถาบันมหาบาลีวิซชาลัย วัดโมลีโลกยาราม ราชวรวิหาร เข้าดำเนินการจัดการเรียนการสอนบาลีศึกษาในเรือนจำ ทัณฑสถาน จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ เรือนจำอำเภอแม่สอด เรือนจำกลางบางขวาง ทัณฑสถานหญิงกลาง และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร และกรมราชทัณฑ์ได้เข้าติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการฯ ในเรือนจำ ทัณฑสถาน จำนวน ๓ แห่ง ดังนี้

เรือนจำกลางบางขวาง วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐

๑) มีผู้ต้องขังเรียนบาลีศึกษา จำนวน ๒๓ คน แบ่งออกเป็นรุ่นแรก จำนวน ๓ คน และรุ่นที่ ๒ จำนวน ๒๐ คน เริ่มเปิดการเรียนการสอน วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ รับสมัครผู้ต้องขัง ที่มีความประพฤติเรียบร้อย ชั้นเยี่ยม

๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน

- ห้องเรียนตั้งอยู่ชั้นบนของอาคารห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำกลางบางขวาง แดน ๑๔ เป็นห้องเรียนภาษาบาลี โดยเฉพาะ สามารถรองรับนักเรียนได้โดยประมาณ ๖๐ คน ภายในห้องเรียนมีการจัดสื่อการเรียนการสอน บริเวณผนังห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน และมีห้องพระ สำหรับเรียนภาคปฏิบัติบริเวณด้านหน้าของห้องเรียน

ห้องเรียนภาษาบาลี เรือนจำกลางบางขวาง

- การเรียนภาษาบาลีเปิดทำการสอน ๓ วัน ในวันอังคาร - วันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.

- คณะอาจารย์เข้าดำเนินการสอนภาษาบาลี เรือนจำกลางบางขวาง มีจำนวน ๑๓ องค์/คน โดยแบ่งเป็นพระสงฆ์ ๙ องค์ และ ฆราวาส ๔ คน เข้าทำการสอนตามตารางสอนรายวิชาที่รับผิดชอบตามหลักสูตรที่กำหนด

๓) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากกรมราชทัณฑ์ ๒๓,๐๐๐ บาท เพียงพอในการดำเนินโครงการฯ

๔) ปัญหาอุปสรรค

- ผู้บริหารมีการจัดระเบียบภายในเรือนจำกลางบางขวาง และมีการวางมาตรการด้านการควบคุม การย้ายแดน ทำให้กลุ่มผู้เรียนต้องย้ายแดนไปอยู่แดนต่างๆ

- กลุ่มผู้ต้องขังที่สนใจเรียนภาษาบาลีต้องย้ายไปควบคุมอยู่แดนที่ทางเรือนจำกำหนด จึงทำให้ไม่มีผู้ต้องขังสมัครเรียนทำให้มีจำนวนผู้ต้องขังไม่ครบตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนด

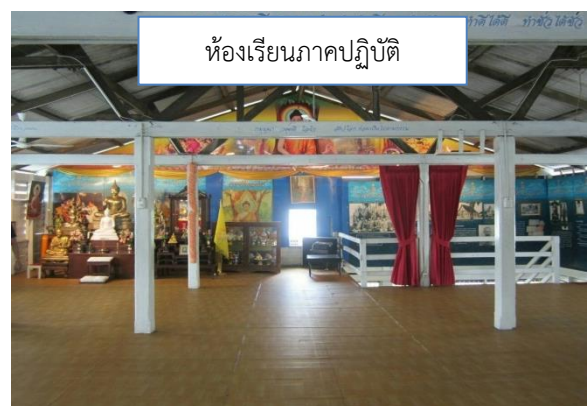
- ผู้เรียนภาษาบาลีต้องถูกควบคุมภายในแดนร่วมกับกลุ่มผู้ต้องขังอื่นๆ มีจำนวนโดยประมาณ ๘๐๐ คน การทบทวนหนังสือทำให้ขาดสมาธิ มีเวลาในการอ่านหรือทบทวนประจำวันค่อนข้างน้อย และไม่สามารถนำหนังสือหรือบันทึกขึ้นไปอ่านบนเรือนนอนได้

๕) ข้อเสนอแนะ

- นายปรีชา แก้วทาสี อาจารย์ผู้สอน เสนอให้ทางเรือนจำ ขยายเวลาในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวันเพิ่ม เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจยิ่งขึ้นและมีเวลาได้ทบทวนตำรา

- นางสาวปรีชญิตา สมจิตร ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษา เสนอแนะให้ทางเรือนจำเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยในเรือนจำที่ได้รับโทษแล้วและผู้ต้องขังชั้นอื่นๆ ที่มีความสนใจ ไม่เฉพาะแต่ชั้นเยี่ยมที่เรือนจำ กำหนดไว้ ได้เรียนภาษาบาลี เพราะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ควรจะได้รับการศึกษาทางด้านจิตใจเป็นอย่างยิ่ง

- นายประหยัด ปิยมงคลกิจ หัวหน้าฝ่ายการศึกษา เสนอให้กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบการรับสมัครผู้ต้องขังเข้าเรียนภาษาบาลี เพราะจะง่ายในการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขังภายในเรือนจำ

ห้องเรียนภาคปฏิบัติ

ทัศนสถานหญิงกลาง วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐

๑) มีผู้ต้องขังเรียนบาลีศึกษา จำนวน ๕๗ คน แบ่งออกเป็น รุ่นแรก จำนวน ๒๗ คน และรุ่นที่ ๒ จำนวน ๓๐ คน เริ่มเปิด การเรียนการสอน เดือนมีนาคม ๒๕๖๐ รับผู้ต้องขังที่มีความ ประพฤติเรียบร้อย ไม่กำหนดชั้น

๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน

- ห้องเรียนตั้งอยู่ชั้นบนของอาคารเรียนทัศนสถาน หญิงกลาง เป็นห้องเรียนภาษาบาลี โดยเฉพาะ สามารถรองรับ นักเรียนได้โดยประมาณ ๕๐ คน ภายในห้องเรียน มีการจัดสื่อการ เรียนการสอนติดบริเวณผนังหน้าห้องเรียน และมีชั้นวางหนังสือ ข้างห้องเรียน เพื่อการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน

การเรียนการสอนภาษาบาลี

- การเรียนภาษาบาลีเปิดทำการสอนในวันจันทร์ - วันพุธ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.

- การจัดสอบบาลีศึกษา ๑ - ๒ ภายในทัศนสถาน หญิงกลาง โดยสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ มีผู้ต้องขังเข้าสอบ จำนวน ๒๖ คน สอบผ่าน จำนวน ๙ คน และจัดการสอบซ่อม ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ เมษายน ๒๕๖๐

- คณะอาจารย์เข้าดำเนินการสอนภาษาบาลี ทัศนสถานหญิงกลาง มีจำนวน ๖ องค์/คน โดยแบ่งเป็น พระสงฆ์ ๒ องค์ แม่ชี ๒ คน และ ขรवास ๒ คน เข้าทำการสอนตาม ตารางสอนรายวิชาที่รับผิดชอบตามหลักสูตรกำหนด มีพระมหา บุญลือ บุญณโก เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๓) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากกรมราชทัณฑ์ จำนวน ๒๓,๐๐ บาท ไม่เพียงพอต่อการจัดดำเนินงานตามโครงการ

๔) ปัญหาอุปสรรค

- งบประมาณทางกรมราชทัณฑ์จัดสรรให้ไม่เพียงพอ
- ผู้ต้องขังไม่สามารถนำหนังสือเข้าไปอ่าน บนเรือนนอน

๕) ข้อเสนอแนะ

- ควรจัดสรรเวลาทบทวนบทเรียนให้กับผู้ต้องขัง เพิ่มเติมตามความเหมาะสม

เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐

๑) มีผู้ต้องขังเรียนบาลีศึกษา จำนวน ๔๐ คน เปิดเรียน ตั้งแต่วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐

๒) ด้านการจัดการเรียนการสอน

- เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มีห้องเรียนเฉพาะ ตั้งอยู่อาคารพุทธธรรม ฝ่ายการศึกษา พื้นที่จัดการเรียนเพียงพอ ต่อผู้เรียน

- รับสมัครผู้ต้องขังที่มีความประพฤติเรียบร้อย ชั้นกลางขึ้นไป กำหนดโทษไม่เกิน ๑๐ ปี ไม่กำหนดสัญชาติ

- การเรียนภาษาบาลีเปิดทำการสอน ๒ วัน ในวัน อังคาร - วันพุธหรือวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.

- คณะอาจารย์เข้าดำเนินการสอนภาษาบาลี มีจำนวน ๓ องค์/คน โดยแบ่งเป็น พระสงฆ์ ๑ องค์ ขรवास ๒ คน และมีอนุศาสนาจารย์เรือนจำ ร่วมเป็นวิทยากรในการบรรยาย

๓) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากกรมราชทัณฑ์ จำนวน ๒๓,๐๐ บาท ยังไม่ได้เบิกจ่าย เนื่องจากทางเรือนจำได้ จัดสรรเงินนอกงบประมาณในการดำเนินโครงการฯ

๔) ปัญหาอุปสรรค

- เรือนจำ เปิดทำการสอนมาแล้ว ๒ ปี ไม่สามารถ เปิดทำการสอบวัดผลได้ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เรียนค่อนข้าง ยากต้องใช้ความพยายามสูง ส่งผลให้ผู้เรียนทอยถลาออก จึงทำให้ จำนวนผู้เรียนไม่พอต่อการจัดการสอบได้

- ผู้ต้องขังไม่สามารถนำหนังสือเข้าไปอ่าน บนเรือนนอน

๕) ข้อเสนอแนะ

- ควรให้เรือนจำ ได้เปิดโอกาสให้สำหรับกลุ่มผู้ต้องขัง สัญชาติไทยเสียก่อนหากผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าวได้รับโอกาสทั้งหมด แล้วจึงขยายไปถึงกลุ่มผู้ต้องขังชาวต่างชาติ

- เห็นควรให้เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครเร่งเบิก จ่ายเงินงบประมาณ

- เห็นควรจัดสรรเวลาทบทวนบทเรียนให้กับผู้ต้องขัง เพิ่มเติมตามความเหมาะสม